

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 32/2

8 նոյեմբերի 2016թ.

Քննարկվեց Ա/Ձ Էմմա Մկրտչյանի գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ 15.09.2016թ. թիվ 2133295 ակտի դեմ:

Ա/Ձ Էմմա Մկրտչյանի գանգատում բերված փաստարկները.

Փոստային ծառայության միջոցով ստացվել է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի տարածքային հարկային տեսչության 15.09.2016թ. թիվ 2133295 ստուգման ակտը, որով առաջադրվել է տուգանք 150.000 դրամի չափով: Նշված ստուգման ակտը անօրինական է և պետք է ճանաչվի անվավեր՝ հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Ստուգման ակտում նշված է, թե իբր հարկային տեսչության աշխատակիցների կողմից Ա/Ձ Էմմա Մկրտչյանին (այսուհետ նաև՝ գանգատաբեր) պատկանող խանութից գնվել է ապրանք, որի համար կատարված վճարման դիմաց ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրվել:

Գանգատաբերը հավաստիացնում է, որ վերը նշվածը (արձանագրվածը) բացարձակապես չի համապատասխանում իրականությանը:

Ինչ վերաբերվում է «Z» հաշվետվությանը, ապա այդ օրը ստուգման ակտում նշված հարկային ծառայողները այդ գործողությունները անօրինական կարգով են կատարել և երկու անգամ «Z» հաշվետվություն են դուրս բերել: Ամբողջ իրականությունը եղել է հետևյալը.

2016թ. օգոստոսի 20-ին ժամը 15:50-ի սահմաններում Սևանի տարածքային հարկային տեսչության աշխատակիցները մտել են խանութ, առանց որևէ վկայական կամ հանձնարարագիր ներկայացնելու, վաճառողին ասել են, որ մոտ երկու ժամ առաջ մի աղջիկ խանութից ապրանք է գնել և կատարված վճարման դիմաց գնորդին ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրվել: Վաճառողն ասել է, որ մոտ երկու ժամ առաջ իրոք մի աղջիկ գնում կատարել է, գնել է մեկ հատ 400 դրամ արժողությամբ պեպսի և մեկ հատ 300 դրամ արժողությամբ լիմոնադ, որոնց դիմաց կատարած վճարման դիմաց նրան տրամադրվել է ՀԴՄ կտրոն: Սակայն հարկային տեսչության աշխատակիցներն առանց վաճառողի խոսքը հաշվի առնելու ՀԴՄ-ից «Z» հաշվետվություն են հանել, գումար են մուտքագրել, նորից «Z» հաշվետվություն են հանել: Այդ պահին ներս է մտել նաև գանգատաբերի հայրը: Նույն բանը հարկային տեսչության աշխատակիցները ասել են նաև նրան, սակայն վաճառող Արարատ Ղազարյանը կրկին բացատրել է, որ չի եղել դեպք, որ ինքը ՀԴՄ կտրոն տրամադրած չլիներ: Վաճառողը ասել է նաև, որ եթե խոսքը վերաբերվում է այն աղջկան, ով երկու ժամ առաջ կատարել է 700 դրամի գնում, ապա նրան ՀԴՄ կտրոն տրամադրվել է: Այս ամենից հետո հարկային տեսչության աշխատակիցներն ասել են, որ հավանաբար իրենց սխալ տեղեկություն են տվել, որևէ խնդիր չկա, և հեռացել են: Սա է եղել ամբողջ իրականությունը:

Բացի այն, որ արձանագրվել է խախտում, որն իրականում չի կատարվել (և դրանով գանգատաբերի վրա դրվել է ակնհայտ ոչ իրավաչափ պարտականություն), այլ նաև ենթադրյալ ստուգման ամբողջ ընթացակարգն իրականացվել և ստուգման ակտը կազմվել է ՀՀ օրենսդրության ակնառու և կոպիտ խախտումներով, և հենց միայն այդ հիմքերով 15.09.2016թ. կազմված թիվ 2133295 ստուգման ակտը ենթակա է անվավեր ճանաչման:

Հարկ է նշել դրանցից ընդամենը մի քանիսը.

1. «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 4-րդ մասի համաձայն. «Սույն օրենքով նախատեսված հսկողության իրականացման նպատակով հարկային մարմինը «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան իրականացնում է ստուգումներ և ուսումնասիրություններ, ընդ որում ստուգումներ անցկացնելու հանձնարարագրի վավերապայմանների, դրանք ստուգվող սուբյեկտին ներկայացնելու պահանջների նկատմամբ կիրառվում են «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հավելվածի դրույթները»:

Ծանոթանալով ստուգման ակտին և կից փաստաթղթերին, գանգատաբերը կարծում է, որ վերը նշված իրավական նորմերի պահանջները չեն կատարվել:

2. Հարկային տեսչության աշխատակիցները խանութ այցելելիս չեն ներկայացրել ծառայողական վկայականները, ստուգման հանձնարարագիրը, այսինքն՝ ստուգումն իրականացրել են առանց ստուգման հանձնարարագիրը նախապես ներկայացնելու:

3. Գանգատաբերին առձեռն չի հանձնվել ստուգման ակտի նախագիծը, ինչպես նաև ստուգման ակտը, մինչդեռ դրանք փոստով ուղարկելուց, կից գրություններում նշվել է, թե իբր հրաժարվել է դրանք առձեռն ստանալուց և ստորագրելուց:

Շենք միայն այս փաստերն էլ բավական են, որ ստուգման ակտը «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի ուժով ճանաչվի անվավեր:

Գանգատաբերը կարծում է, որ ստուգման ակտը կազմելիս խախտվել են «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի, «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթներով, գանգատաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի տարածքային հարկային տեսչության 15.09.2016թ. թիվ 2133295 ստուգման ակտը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության.

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ պետի Ժ/պ 09.08.2016թ. թիվ 2133295 հանձնարարագրի համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ հարկային մարմինն վերապահված իրավասությունների սահմաններում Ա/Ձ էմմա Մկրտչյանի մոտ կատարվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում: Արդյունքում 15.09.2016թ. կազմվել է թիվ 2133295 ակտը (այսուհետ նաև՝ Ակտ), որով լրացուցիչ վճարման է առաջադրվել 150.000 դրամ:

Ակտի 1-ին կետով մասնավորապես արձանագրվել է, որ ֆիզիկական անձ Մերի Թումանյանի (անձնագիր AK0675117, տրված 14.12.2010թ., 004-ի կողմից) կողմից 20.08.2016թ.-ին ժամը 15:53-ին ք.Սևան, Սևան-Դիլիջան մ. 6 կմ, Հարսնաքարից դեպի թերակղզի հասցեում գտնվող էմմա Մկրտչյան Ա/Ձ-ին պատկանող մանրածախ առևտրի կետից կատարվել է գնում 500 դրամի չափով՝ 1 հատ 0.25լ «Պեպսի» տեսակի զովացուցիչ ըմպելիք (300 դրամ) և 1 հատ լիմոնադ (200 դրամ), որոնց դիմաց վճարումը կատարվել է կանխիկ դրամով: Վաճառող Արարատ Ղազարյանի կողմից գումարը չի մուտքագրվել

ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրվել: Ստուգում իրականացնող հարկային ծառայողների կողմից ներկայացվել են ծառայողական վկայականները և ստուգման հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման: Այնուհետև ժամը 15:55-ին ՀԴՄ-ից դուրս է բերվել «Z» հաշվետվությունը՝ 700 դրամ ընդհանուր գումարով, որում կատարված վճարման արժեքը ներառված չի եղել: «Z» հաշվետվությունը դուրս բերելուց հետո ժամը 15:55-ին մուտքագրվել է կատարված վճարման արժեքը՝ 500 դրամը և ժամը 15:55-ին նորից դուրս է բերվել «Z» հաշվետվությունը՝ 500 դրամ ընդհանուր գումարով: Ստուգմամբ պարզվել է, որ տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 26.03.2015թ. թիվ 379-Ն որոշմամբ հաստատված ՀԴՄ շահագործման կանոնների 17-րդ կետի 2 ենթակետի պահանջները, որի համար Ակտով կիրառվել է «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետի «բ» ենթակետով նախատեսված տուգանքը՝ գումարով 150.000 դրամի չափով:

Գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ, որ 2016թ. օգոստոսի 20-ին ժամը 15:50-ի սահմաններում Սևանի ՏՀՏ աշխատակիցները մտել են խանութ և առանց վկայականները և հանձնարարագիրը ներկայացնելու վաճառողին ասել են, որ մոտ երկու ժամ առաջ մի աղջիկ խանութից ապրանք է գնել և գնորդին ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրվել, հարկ է նշել հետևյալը.

Ակտի 1-ին կետում հստակ նշված է, որ գնումը կատարվել է 20.08.2016թ.-ին ժամը 15:53-ին, որից երկու րոպե հետո՝ ժամը 15:55-ին, ՀԴՄ-ից դուրս է բերվել «Z» հաշվետվությունը: Նշված հանգամանքը վկայում է այն մասին, որ գնումը ստուգումն իրականացնող անձանց այցելությունից մոտ երկու ժամ առաջ կատարված լինելու վերաբերյալ գանգատաբերի պնդումները հիմնավոր չեն:

Բացի այդ, ֆիզիկական անձ Մերի Թումանյանի կողմից գնված ապրանքների ընդհանուր արժեքը կազմել է ոչ թե 700 դրամ, ինչպես որ պնդում է գանգատաբերը, այլ՝ 500 դրամ:

Գանգատում նշված է նաև, որ ծանոթանալով ստուգման ակտին և կից փաստաթղթերին Հանձնաժողովը կհամոզվի, որ խախտվել են «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 4-րդ մասի պահանջները, որի համաձայն. «Սույն օրենքով նախատեսված հսկողության իրականացման նպատակով հարկային մարմինը «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքին համապատասխան իրականացնում է ստուգումներ և ուսումնասիրություններ, ընդ որում ստուգումներ անցկացնելու հանձնարարագրի վավերապայմանների, դրանք ստուգվող սուբյեկտին ներկայացնելու պահանջների նկատմամբ կիրառվում են «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հավելվածի դրույթները»:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել, որ «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հավելվածի 1.4 կետի համաձայն հսկիչ գնումն այլ անձի միջոցով (անձի գրավոր համաձայնությամբ) իրականացնելու դեպքում հանձնարարագրում նշվում են նաև այդ անձի տվյալները (ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անձնագրային տվյալները, իրավաբանական անձի դեպքում՝ հարկ վճարողի հաշվառման համարը, անվանումը, գտնվելու վայրը):

Տվյալ դեպքում ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ պետի ժ/պ 09.08.2016թ. թիվ 2133295 հանձնարարագրում նշված են գնումը կատարած անձի՝ Մերի Թումանյանի վերաբերյալ վերոգրյալ իրավանորմով նախատեսված տվյալները:

Գանգատում բերված պնդումների վերաբերյալ, որ ստուգումն իրականացվել է առանց ստուգման հանձնարարագիրը նախապես ներկայացնելու, հարկ է նշել, որ «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման

մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն հրամանի կամ հանձնարարագրի երկու օրինակը, ստուգումն սկսելուց առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ, պատշաճ ձևով (առձեռն կամ փոստով) ներկայացվում է տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին, բացառությամբ հարկային մարմինների կողմից ակցիզային դրոշմանիշների, հսկիչ նշանների (դրոշմապիտակների) և հսկիչ-դրամարկային մեքենաների կիրառման, օրենքով սահմանված ելակետային տվյալների և գործակիցների իրականացվող ստուգումների:

Նման դրույթ է սահմանված նաև «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի Հավելված 2-ի 1.5 կետով, որի համաձայն հսկիչ գնման արդյունքում խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում հանձնարարագիրը տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին է ներկայացվում հսկիչ գնումից հետո:

Ինչ վերաբերվում է գանգատում բերված այն պնդումներին, որ ակտը և ակտի նախագիծը Ա/Ձ էմմա Մկրտչյանին են ուղարկվել փոստային ծառայության միջոցով, ապա այդ կապակցությամբ ստուգումն իրականացնող անձինք նշեցին, որ ակտը և ակտի նախագիծը ներկայացվել են Ա/Ձ էմմա Մկրտչյանին, սակայն վերջինս հրաժարվել է դրանք ստորագրելուց և ստանալուց: Արդյունքում, ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթներով դրանք Ա/Ձ էմմա Մկրտչյանին ուղարկվել են փոստային ծառայության միջոցով:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո թ ո շ ու մ է՝

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Սևանի ՏՀՏ 15.09.2016թ. թիվ 2133295 ակտը թողնել անփոփոխ, իսկ գանգատը՝ մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել տեսչական մարմինների միասնական բողոքարկման հանձնաժողով կամ ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ